

Debreceni Ítéltábla

Bf.II.121/2022/6.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2022. május 04. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t :

A felfegyverkezve elkövetett önbíráskodás büntette és más bűncselekmény miatt ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2021. december 10. napján kihirdetett 25.B.241/2020/44. számú ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú végzés ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

[1] A Debreceni Törvényszék, mint elsőfokú bíróság megismételt eljárás során vádlottat bűnösnek mondta ki testi sértés büntettének kísérletében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés I. fordulat], valamint önbíráskodás büntettének kísérletében [Btk. 368. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont]. Ezért a vádlottat halmazati büntetésül kettő év szabadságvesztésre és kettő év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön és a szabadságvesztés büntetésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A bíróság rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költségről. Az ítélet ellen az erre fenntartott három munkanapon belül az ügyészség a vádlott terhére, a szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás tartamának az elsőfokú bíróság által megállapítottnál hosszabb tartamban történő kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést, míg a törvényes kioktatást követően a vádlott indokainak megjelölése nélkül jelentett be fellebbezést, a védő pedig részben felmentés, részben téves minősítés és részben enyhítés érdekében élt jogorvoslati jogával.

[2] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.216/2020/6. számú átiratában az ügyészi jogorvoslatot fenntartotta, és annak iránya szerint indítványozta a Debreceni Törvényszék ítéletének megváltoztatását.

[3] A vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában elsődlegesen az önbíráskodás büntett kísérletében kérte a vádlott felmentését, továbbá az életveszélyt okozó testi sértés büntett kísérlete helyett súlyos testi sértés büntettének a megállapítását és a kiszabott szabadságvesztés büntetés ehhez igazodó lényeges enyhítését.

[4] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet elleni fellebbezések elbírálására a Büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban Be.) 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tűzött.

[5] A nyilvános ülésen az ügyész az átiratában foglaltakkal egyezően indítványozta a törvényszék határozatának megváltoztatását. Az ügyészi érvelés szerint az irányadó büntetési tételkeret kettőtől tizennégy évig tartó szabadságvesztés, és a vádlott a beismerő vallomását is visszavonta. Kitaró és kirívó durvaság jellemezte az elkövetést. A cselekmények kísérleti szakban maradása és az eljárás elhúzódása sem lehet ok a büntetési tételkeret alsó határában meghatározott szabadságvesztés büntetés alkalmazásának.

[6] A vádlott védője a fellebbezés írásbeli indokolásával egyezően kérte a törvényszék ítéletének megváltoztatását.

[7] A védő jogorvoslati indokolása hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság ítélete iratellenes, ugyanis az ügyben előterjesztett szakértői vélemény, de a meghallgatott igazságügyi orvosszakértő sem állított olyat jelen ügyben, hogy reális lett volna az életveszély bekövetkezése, hanem pusztán nem zárta ki ennek a lehetőségét. A szakértő egyértelmű véleményt adott arról, hogy csak direkt törésénél van reális esélye az életveszélyes sérülés kialakulásának, míg indirekt törés esetén ennek az esélye minimális. Az élet, testi épség elleni bűncselekmény elhatárolása körében lényeges körülményként érvelt azzal, hogy az elkövetés eszközt nem úgy használta a vádlott, ahogy az életveszélyes sérülést okozhatott volna, hanem csupán tompa erőbehatással. További iratellenességgént hivatkozott a törvényszék ítéletének [15] pontjára, mely azt tartalmazza, hogy a vádlott a bántalmazás felhagyását követően közölte a bántalmazás indokát a sértettel, azonban erre nincs adat, és ilyen tény nem lehet megállapítani és így az önbíráskodás sem valósult meg. A vádlott valójában elállt az önbíráskodás büntettétől, a sértettet elengedte, azonban az elállás körében kifejtett jogi érveivel az elsőfokú bíróság nem foglalkozott, nem indokolta, hogy ezen védelmi álláspontot mi alapján veti el. Mindezek alapján az önbíráskodás büntett kísérletének vádja alól a felmentését kérte, és kizárólag a súlyos testi sértés büntette marad, ami megállapítható a vádlott terhére, amely bűncselekmény kapcsán olyan büntetés kiszabását indítványozta, ami mellett a vádlottnak a hosszú előzetes fogvatartásban töltött időt követően nem kell a büntetés-végrehajtási intézetbe visszamennie.

[8] A vádlott az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában a testi sértés miatti sajnálkozását és megbánását fejezte ki.

[9] A bejelentett fellebbezések nem alaposak.

[10] Az ítéltábla a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján a törvény eltérő rendelkezésének hiányában az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki és milyen okból fellebbezett. A védői fellebbezés támadta a bűnösség megállapítását és a jogi minősítést is, így korlátozott felülbírálatra nem kerülhetett sor.

[11] A másodfokú bíróság megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítást a perrendi szabályokat betartva folytatta le. Nem vétett olyan abszolút vagy relatív eljárási hibát, amely az érdemi felülbírálatot kizárta volna [Be. 608. § (1) bekezdés a)-h) pont, Be. 609. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a)-d) pontok]. Ilyen eljárási hibára nem is történt hivatkozás.

[12] A törvényszék az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, különös gonddal hívta fel az ügyben igazságügyi orvosszakértői véleményt adó szakértőt szakvéleményének kiegészítésére azt követően, hogy a bírósági eljárásban teljes körűen, minden lényeges körülményre kiterjedően megtörtént az igazságügyi orvosszakértő meghallgatása.

[13] A Debreceni Ítéltábla megállapította, hogy bár a törvényszék törekedett megalapozott tényállás megállapítására, azonban az általa megállapított tényállás a Be. 592. § (2) bekezdés a) és c) pontja alapján részben megalapozatlan, ugyanis az elsőfokon eljárt bíróság a tényállást hiányosan állapította meg, és a tényállás részben ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával is.

[14] Az elsőfokon eljárt törvényszék a tényállás [24] pontját iratellenesen állapította meg, ugyanis azt rögzítette, hogy a mellkas jobb oldalán a III-VI bordák vetületében elszenvedett sérülések vonatkozásában – figyelemmel a sérült testtájékra, az erőbehatás nagyságára, a bántalmazás módjára, a súlyosabb sérülés kialakulásának reális esélye fennállt a mellüreg megnyílásával, továbbá mellüri levegő gyűlem képződésével, melynek elmaradása a véletlenül múlt. Ezen tényszerű megállapításban a súlyosabb sérülés kialakulásának reális esélye, illetve a mellüri levegő gyűlem képződésének elmaradása a 'véletlen' fogalmával történő összefüggésbe hozása az ítéleti tényállásban megfogalmazott módon iratellenes, ugyanis az ügyben épp a bírósági eljárásban beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény, amelyet .... radiológus szakorvos és igazságügyi szakértő, valamint ... igazságügyi orvosszakértő jegyzett, valamint ehhez kapcsolódóan a szakértő tárgyaláson történő meghallgatása pont ellentétes eredményre vezetett.

[15] Az ítéltábla így a tényállásban azt rögzíti, hogy a vádlott bántalmazásával okozati összefüggésben a sértett III-VI. számú bordáinak áthajlási ívén ferde lefutású, elmozdulással járó törések keletkeztek. A bordatörések, úgynevezett indirekt mechanizmussal jöttek létre, azaz a törés nem az erőbehatás helyén, hanem a borda legnagyobb feszülésének pontján jött létre. Ezen sérüléseket nagy tompa erő hozta létre, mely a mellkas területén, de nem a törések vetületében érvényesült. Az indirekt törésre nem jellemző, hogy mellüreg megnyílásával vagy levegőgyűlem képződésével járna, így ennek köszönhetően kicsi a valószínűsége annak, hogy életveszélyes sérülés létrejöjjön. A vádlott bántalmazásának következtében azonban csupán véletlenszerű volt a lehetősége annak, hogy a sértett bordatörései direkt vagy indirekt módon, azaz az erőbehatás helyén vagy attól távolabb a legnagyobb feszülési ponton keletkeznek, így a bántalmazáshoz kapcsolódóan a reális lehetősége fennállt annak, hogy súlyosabb életveszélyes sérülés alakul ki a sértettnél, hiszen a direkt erőbehatás esetén a borda törött vége befele mozdul, és így fennállt az esélye, hogy átszúrja a törött borda a mellhártyát. Ez volt az oka annak, hogy a súlyosabb eredmény elmaradása kizárólag a véletlenül múlt.

[16] Ugyancsak a tényállásban rögzíti az ítéltábla, hogy a sértett a vádlotti bántalmazás során könyörgött, hogy őt ne ölje meg, és többször is kérte, hogy fejezze be az ő bántalmazását. Mindezt az elsőfokon eljáró bíróság rögzítette is ítéletének indokolásának [27] és [44] pontjában, azonban ezen ténymegállapítást az ítéltábla a tényállásba átemeli. Ugyancsak az ítélet történeti tényállásába emeli át az indoklás [48] pontjában rögzített azon tény is, hogy a sértettet nagyon megviselték az eseményt követően is a történetek.

[17] Ugyancsak a tényállásba emeli át az indoklás [86] pontjában megállapított azt a tény, hogy a sértett 153 cm magas, 60 kg-os nő, míg a vádlott 180 cm magas és 70 kg testsúlyú. A tényállásban rögzíti még az ítéltábla azt, hogy a sértett a cselekmény időpontjában síkabátban volt, alatta vékony pulóvert viselt. Ezen utóbbi tény a sértett a bírósági eljárásban tett aggálytalan vallomásában mondta el.

[18] Az iratellenesség kiküszöbölése mellett az ítéltábla így a hiányzó ténymegállapításokat részben a bíróság ítéletének indokolásából átemelte a történeti tényállásba, így a történeti tényállás teljes mértékben megalapozottá vált és a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a kiegészített, illetve helyesbített tényállás alapján bírálta felül a Be. 593. § (3) bekezdése alapján.

[19] A kiegészítéssel együtt a bíróság által megállapított tényállás megalapozott és a Be. 561. § (3) bekezdés b) pontjában írt tények is teljesek, így az a másodfokú felülbírálat alapjává vált.

[20] A bíróság a tényállás megállapításához szükséges releváns bizonyítékokat beszerezte, vizsgálta a vádlotti védekezést, és megindokolta, hogy a vádlotti vallomást, illetőleg a módosított védekezését mely részében nem fogadta el, és miért nem találta szavahihetőnek a többszöri vallomás módosításait követően. Az elsőfokú bíróság mérlegelése összességében megfelel a logika szabályainak, és a bíróság az indoklási kötelezettségét is túlnyomó részben teljesítette.

[21] Nem osztotta viszont az ítéltábla a védőnek a [15] bekezdés megalapozatlanságával összefüggésben előadott érveit, ugyanis épp a vádlott legelső gyanúsítotti vallomásában (2018. december 06. napján tett gyanúsítotti vallomásában) mondta, hogy a bántalmazást követően mesélte el a sértettnek, hogy „azért vertem meg, hogy a pénzt adja vissza”. Ugyancsak ezen vallomásában mondta el gyanúsítottként, hogy az ő rugdosása közepette könyörgött a sértett, hogy ne ölje meg. Ezen vallomásában a vádlott arra is kitért, hogy a bántalmazást követően mondta a sértettnek, hogyha nem segít kideríteni, hogy kik laktak itt, akkor újra találkozni fognak, de mással nem fenyegette meg.

[22] Az eltérő tényállás megállapítására, és ezáltal a vádlott felmentésére irányuló védelmi fellebbezés a bizonyítékok okszerű mérlegelésén keresztül támadta a megalapozott tényállást, amely eredményre nem vezethetett (Kúria Bhar.III.1201/2018/10).

[23] Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekményének jogi minősítése is megfelel büntetőjogi anyagi jogi szabályoknak.

[24] A törvényszék a jogi indokolási kötelezettségének azonban csak részben tett eleget, ugyanis az önbíráskodás büntett kísérletével összefüggésben a védői önkéntes elállás irányába mutató jogi érveléssel nem foglalkozott, míg az élet, testi épség elleni bűncselekmény kapcsán részben hiányos az indokolása abban a körben, hogy a cselekményt a ténylegesen megvalósult eredményhez képest miért életveszélyt okozó testi sértés büntett kísérleteként kell minősíteni.

[25] Az önbíráskodás büntett kísérleteként értékelt cselekmény kapcsán a Btk. 10. § (4) bekezdés a) és b) pontja szerinti önkéntes elállás fel sem merülhet, hiszen a vádlott a cselekmény elkövetése során a maga részéről mindent megtett, ami az önbíráskodás büntett befejezettségéhez szükséges, hiszen az igen durva erőszakot, majd azt követően a fenyegetést is megvalósította annak érdekében, hogy a sértett számára az általa eltulajdonítani vélt 4,5 millió forintot visszafizesse. Nyilvánvaló az, hogy a vádlott nem arra számított, hogy a sértett a zsebéből előhúzza ezen pénzösszeget, hanem arra, hogy a bántalmazás és a fenyegetése hatására intézkedik majd a pénz megfizetésére azt követően, hogy az ő lakásából eltávozott. Az a körülmény, hogy a sértett nem így járt el, hanem ismerőst, majd a rendőrséget értesítette volt a közvetlen oka az eredmény elmaradásának és annak, hogy a Btk. 368. § szerinti önbíráskodás büntette kísérleti szakaszban maradt.

[26] A súlyos testi sértés büntett és életveszélyt okozó testi sértés büntett kísérletének elhatárolása körében megállapítható, hogy a törvényszék a 3/2013. Büntető Jogegységi Határozat iránymutatásának megfelelően helyesen fektette le azon alapokat, amelyek szükségesek az elhatároláshoz szükséges jogi döntéshez. Ezen jogegységi határozat alapján jelentősége van a tárgyi tényezők körében a használt eszköznek, az elkövetés körülményeinek, a sérülés helyének, idejének, a cselekmény elkövetése utáni magatartásnak, míg az alanyi körülmények körében az aktuális személyiségnek, a kiváltó oknak, motívumnak, a megelőző pszichikus folyamatnak és a sértetthez fűződő kapcsolatnak is. Ezen elemző munka során azonban nem helyes az az eljárás, hogy a bíróság a végső konklúziójának ellentmondó, részben ellentmondó vagy látszólag ellentmondó körülmények elemzésére nem tér ki, hiszen épp az a követelmény ezen alanyi és tárgyi tényezők összetett vizsgálatánál, hogy nem kiragadottan, hanem összességében kell azokat értékelni a végső elhatárolás érdekében, hiszen egyes tényezők kiemelése az ellenkező irányba is vihetné az értékelést.

[27] Az ítéleti tényállásban rögzített eseménysort vizsgálva kétségtelenül megállapítható, hogy a vádlott a sértetti könyörgés hatására, de mégis felhagyott önként a bántalmazással, majd engedte, hogy a sértett távozzon a lakásból, miközben még közvetett életveszélyes sérülés sem alakult ki a sértettnél. Az is kétségtelen, hogy az orvosszakértő védekező jellegű sérülést a sértetten nem rögzített. Mindezen körülmények kétségtelenül a befejezett eredmény szerinti törvényi minősítést támasztanak alá.

[28] Ezzel szemben azonban az elsőfokú bíróság által rögzítetteken túl az is megállapítható, hogy a vádlott ütéseinek, rúgásainak ereje oly mértékű volt, hogy még az igen vastag felső ruházat sem tudta azt annyira tompítani, hogy négy különböző ütésből származó bordatörés ne következzen be, és az eredmény valójában a vádlott tudatán kívül álló okból maradt el, hiszen a tényállásban leírt intenzitású és brutalitású erőbehatások tipikus következménye lehet az, hogy a bordatörések következtében légmell, illetve életveszélyes állapot alakul ki. Az kétségtelenül utólag megállapítható, hogy a nagy erejű ütések hatására

nem az ütés helyén következett be a direkt csonttörés, hanem a bordák feszülése miatt az indirekt más helyen jött létre és így véletlenszerűen elmaradhatott a súlyosabb eredmény, amire azonban a vádlottnak ráhatása már nem volt. Az ő tudata mindenképpen átfogta azt, hogy az igen nagy intenzitású bántalmazásának eredményeként akár életveszélyes sérülés is kialakulhat. Az életveszélyes sérülés reális lehetőségét a vádlott tudata így átfogta, és ebbe belenyugodva cselekedett és megállapítható, hogy az eredmény a vádlotton kívül álló ok folytán nem következett be a csonttörés indirekt módjának köszönhetően. A vádlott ugyanis a maga részéről közepes-nagy erejű ütésekkel, rúgásokkal mindent elkövetett a súlyosabb eredmény bekövetkezése érdekében. Az ilyen intenzitású és erejű bántalmazásnál az életveszélyes sérülés a köznapi tapasztalat szerint sem atipikus vagy elméleti. Az erő kifejtés mértéke nyilvánvalóan a vádlotton múltott, ami még a ruházat tompító hatása ellenére is többszörös bordatörést eredményezett.

[29] Mindezen kiegészítéssel együtt a Debreceni Törvényszék helyesen következtetett arra, hogy a vádlott szándéka még ha csak eshetőleges formában is, a súlyosabb, Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés I. fordulata szerint minősülő és büntetendő életveszélyt okozó testi sértés büntett létrehozására irányult. Itt jegyzi meg az ítéltábla, hogy a köznyelv gyakran összemosza a véletlen és a véletlenszerűség fogalmát, azonban annak jelen esetben jogi jelentősége is van. Véletlen az, amiről nem véltük volna vagy az elkövető nem vélhette, hogy bekövetkezik, vagy megfordítva nem vélhette annak elmaradását. Mindez jelen esetben a vádlotti szándékra adott értékelés szempontjából jelentős.

[30] A büntetés kiszabása során az ítéltábla nem osztotta sem a kiszabott büntetés súlyosítására, sem az enyhítésére irányuló jogorvoslatokat és ebben a körben maradéktalanul osztotta a Debreceni Törvényszék, mint elsőfokú bíróság indokait, így különösen a vádlott önhibáján kívüli elhúzódnását a büntetőeljárásnak, valamint mindkét bűncselekmény kísérleti szakban maradását. Az életveszélyt okozó testi sértés büntette kísérlete kapcsán is a büntetés kiszabása körében kellett értékelnie azt, hogy a kísérlet távoli. A helyesen feltárt enyhítő és súlyosító körülmények mellett a törvényi minimumban kiszabott végrehajtandó szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás alkalmas a büntetési célok elérésére és ebben a körben nem hagyható figyelmen kívül az, hogy a vádlott nem csupán jelen alkalommal volt első ízben büntetve, hanem a legsúlyosabb szabadság elvonással járó büntetés kiszabására is első ízben került sor. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a vádlott viszonylag hosszú ideig volt előzetes fogvatartásban, amire a legsúlyosabb végrehajtási fokozatban került sor. A kitartó, kirívó durvaság nem külön súlyosító körülmény, mert épp ez a fő oka annak, hogy a cselekmény a be nem következett súlyosabb életveszélyes eredményhez igazodó bűncselekmény kísérleteként lett értékelve.

[31] Az ítélet egyéb rendelkezései is törvényesek, így az előzetes fogvatartás beszámítása, a bűnjelek megsemmisítése, illetve elkobzása, valamint a bűnügyi költségről szóló rendelkezés is.

[32] A kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Be. 605. § (1) bekezdésére utalással helybenhagyta.

[33] Az ítélet ellen a Be. 615. § alapján további jogorvoslatnak nincs helye.

Debrecen, 2022. május 04.

Dr. Gömöri Olivér sk. a tanács elnöke, Dr. Elek Balázs sk. előadó bíró, Dr. Sörös László sk. bíró

Záradék: A Debreceni Törvényszék 25.B.241/2020/44.sz. ítélete a másodfokú határozat által a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2022. május 04.

Dr. Gömöri Olivér sk.
a tanács elnöke